

Ľudový tanec

Učebné osnovy predmetu Ľudový tanec.

Platí od školského roku 2019/2020

Charakteristika predmetu

Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali, rozvíjali sa, menili, zhromažďovali a zušľachtľovali sa po stáročia.

Na utváranie hudobného a tanečného prejavu mali vplyv rôzne činitele: geografické a sociálne podmienky, zamestnanie obyvateľstva, spôsob obživy, oblečenie, sťahovanie, isté ustálené zvyklosti v skupinách, rodoch či obciach a v neposlednom rade aj prejav výrazne nadaných jedincov – osobností – tvorcov z ľudu. Podobným spôsobom sa k nám dostali aj vplyvy ľudových tancov okolitých národov (hlavne v pohraničných oblastiach).

Na Slovensku sme si zatiaľ vytypovali tieto tanečné folklórne oblasti a podoblasti: podunajská oblasť, záhorácka oblasť, nitrianska oblasť, myjavská oblasť, trenčianska oblasť, kysucká oblasť, turčianska oblasť, oravská oblasť, goralská oblasť, liptovská oblasť, spišská oblasť, šarišská oblasť, zemplínska oblasť, gemerská oblasť, horehronská oblasť, zvolenská oblasť, podpolianska oblasť, novohradská oblasť, hontianska oblasť, tekovská oblasť.

Tanečný folklór v živej a pôvodnej podobe sa dnes vyskytuje už pomerne málo. Vidáme ho predovšetkým pri rodinných zvykoch (napr. svadby), zvykoch spojených s určitým obdobím roka (napr. jarne chorovody, fašiangové sprievody), regrútskych zábavách a pod.

Na zachovanie týchto národných kultúrnych hodnôt bolo vyvinuté veľké úsilie (výskumy vedeckých pracovníkov SAV, osvetových pracovníkov, profesionálnych i amatérskych umelcov, zápisy opisom, notami, filmové a video záznamy, nahrávky atď.).

V predmete Ľudový tanec počas štúdia na ZUŠ by mali žiaci spoznať a naučiť sa rozpoznávať základné tanečné oblasti Slovenska, ich tanečné charaktery, základné tanečné motívy a tanečný repertoár. Ďalej by mali získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Ich vedomosti by mali byť trvalé a nemali by poznať len samostatné motívy, prípadne presne dané choreografie, ale aj pôvodné formy tancov a vedieť ich interpretovať podľa svojich schopností na základe daných zákonitostí.

V každej tanečnej oblasti sa vyskytujú menej náročné tance, napríklad chorovody a chorovodné hry alebo novodobé ľudové tance, ale nie sú tancami, ktoré nesú charakteristické znaky tanečnej oblasti. Tieto tance majú podobné znaky na celom území Slovenska.

Tanec nikdy nebol samostatnou oblasťou v živote ľudí. Ľudový tanec, hudba, pieseň a ostatné ľudové prejavy tvorili syntetický celok, ktorý nám dáva obraz o vtedajšom spôsobe života a spoločenských vzťahoch. K rovnakému vnímaniu ľudového tanca by sme mali viesť aj žiakov. Okrem toho rozvíjame u žiaka aj jeho technické schopnosti v oblasti rotačnej, skokovej a odzemkovej technike,

vo vyšších ročníkoch sa zameriavame na techniku dvíhačiek či tanečný výraz. V prípade, že sa v ročníku nenachádza žiadny chlapec, čo je v poslednej dobe častým javom na ZUŠ, nie je nutné párové tance, resp. motívy mužských tancov, absolútne vynechať. V párových tancoch môže vedúcu úlohu v páre prebrať dievča. V pôvodnom prostredí často tancovali niektoré párové tance dve ženy (cestovanie za prácou, vojny a pod.). Aj poznanie mužských motívov je súčasťou tanečnej výchovy u dievčat, a naopak.

Nemenej významným cieľom je oboznámenie žiakov so slovenským ľudovým tancom a kultúrou, resp. tancom a kultúrou národností žijúcich na území Slovenska, ako súčasťou národného dedičstva a tak pozitívne vplývať na ich vzťah k národu.

Ciele predmetu

- priblížením tanečného, spevného a hudobného ľudového prejavu spoznať prostredie, zdroje tvorivosti a mentalitu ľudu v jednotlivých oblastiach Slovenska, zoznámiť sa s citovo bohatým, výrazovo silným prejavom vidieckeho človeka, ktorý tvoril obklopený zvyklosťami, náboženskými sviatkami, prírodou, rodinou, obcou a prácou,
- viesť žiakov k rozoznávaniu jednotlivých oblastí, zoznámiť ich so základnými tanečnými motívmi, s pôvodnou formou jednotlivých tancov, prípadne s ich štylizáciou v choreografii (na hodinách tanečnej praxe), s piesňami v nárečí, s ľudovou hudbou, zvykmi a charakteristickými krokmi,
- rozširovať a zdokonaľovať technickú vyspelosť žiakov, formovať a rozvíjať tanečnosť a tanečný charakter podľa jednotlivých oblastí, prehľbovať výrazový register, podchytiť talenty,
- cibušením tanečného a hudobného vkusu formovať tiež estetické cítenie žiaka,
- z výchovnej stránky s poznávaním folklórnych tradícií ovplyvňovať a podporovať aj vlastnecke cítenie, pocit príslušnosti k slovenskému národu a národnostiam Slovenska,
- dosiahnuť technický a výrazový stupeň, zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov ľudového scénického tanca a pripraviť žiaka na talentové skúšky na konzervatóriá so študijným zameraním tanec a na vysoké školy umeleckého zamerania.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

primárne umelecké vzdelávanie (ISCED 1B)

3. ročník prvej časti I. stupňa

Predmet: ľudový tanec

Počet hodín týždenne: 1,0 v skupinovej forme výučby

Učebný plán číslo 37

Obsah

Jednoduché motívy ľudového tanca z oblastí Slovenska – Zemplín, Myjava, Liptov, Horehronie, Záhorie:

Žiaci

- zatancujú základné tanečné motívy a kroky z oblastí Slovenska,

perovanie váhou – v stoji, chôdzi, jednokročke, dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku), jednotlivo i vo dvojici, v kolese, v párovom krútení,

perovanie ťahom - v stoji, chôdzi, jednokročke, dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku), jednotlivo i vo dvojici, v karičke, v párovom krútení,

valaské – valaský jednoduchý, valaský vo dvojku na pološpičku prinožovaný (na mieste, bočne), valaský vo dvojku na pološpičku (vpred, vzad), valaský vo dvojku na päť (vpred),

chôdza ťahom cez päť (krok s ukľaknutím), premenný krok – dvojdobý (polkový), trojdobý (valčíkový),

nahadzovaný – na pološpičku (ťahom, váhou), na päť (ťahom, váhou),

zrážaný súčasný,

záver s prednožením – kľúč (na pološpičku, na päť).

Myjavský hravý vpredu (vytočene – vtočený, vtočene – vytočený).

Myjavské kyvadlo: vpredu, vzadu.

Myjavský dvojkladený vpredu (na pološpičku, na päť).

Myjavské ukľakované,

hustý dupák (na celé chodidlo, na päť)

trojdub striedavý (bočne, v zadnom oblúku)

chôdza s potleskom (pre dievčatá)

malé skoky v drepe (bez potlesku, s potleskom).

Liptovský kladený (na pološpičku, na päť)

Liptovský dvojkladený vpredu

karičkový krok (pre dievčatá) - hladký,

s perovaním ťahom *koníčkami* (pod seba),

karičkové podupy v rôznom rytme,

jednoduché čapáše (pre chlapcov),

podvrtka (dievčaťa pod rukou chlapca).

Hajduch (pre chlapcov) – prednožný na päť, prednožný,

rotácia – hladko z miesta, poskočnými krokmi z miesta, s perovaním váhou z miesta,

tanečné motívy – ľudovej mazúrky, ľudovej polky.	<ul style="list-style-type: none"> • zatancujú ľudovú mazúrku, ľudovú polku, • poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov, • 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.
Verejné vystúpenia.	

4. ročník prvej časti I. stupňa

Predmet: ľudový tanec

Počet hodín týždenne: 1,0 v skupinovej forme výučby

Učebný plán číslo 37

Obsah	Žiaci
Myjavská tanečná oblasť	
<p>Tance:</p> <p>Starobabská – párový tanec pomalého tempa</p> <p>Verbunk sólový – mužský tanec mierne rýchleho tempa</p> <p>Verbunk párový – párový tanec mierne rýchleho tempa</p> <p>Čardáš – hustý – párový tanec rýchleho tempa</p> <p>Novodobé ľudové tance (strofické tance) – V širém poli..., Šotyš, Hrozená, Židovka – párové tance s ustálenými motivickými väzbami.</p> <p>Motívy:</p> <p>chôdza vyperovaná váhou s postupom vpred a vzad, v otvorenom držaní bočne, vo valčíkovom a čardášovom držaní</p> <p>podupy na záver hudobnej frázy</p> <p>poskok so sklzom a potleskami</p> <p>rotácia váhou na mieste a z miesta, podvrtka</p> <p>Starobabská vyperovaná</p> <p>dvojkročka s prídupom v rôznych postaveniach a držaniach partnerov</p> <p>dvojkročka so zanožením</p> <p>párové krútenie verbunkové v čardášovom držaní</p> <p>zmena v párovom krútení</p> <p>Verbunkový motív základný - vykopávaný a jeho obmeny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zatancujú tanečné motívy z tanečnej oblasti Myjava a Liptov, • poznajú rozdiely týchto tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, • poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov Myjava a Liptov,

Valaský jednoduchý preskakovaný
Valaský vo dvojku vpred na polochodidlo
záver na polochodidlo - kľúč
zrazenie z II. do I. pozície
nahadzovaný a jeho obmeny
nahadzovaný so zrazením
nahadzovaný so zrazením a úderom na DK
nahadzovaný v rôznych postaveniach
a držaniach partnerov, prechody z jednotlivých
postavení a držaní partnerov
nahadzovaný v podvrtke partnerky
rotácia nahadzovaným o 180°
rotácia nahadzovaným so zrazením o 360°
ukľakované motívy
výskoky v stoji spojnóm s otočením o 180°
a 360°
párové krútenie v čardáši
párové krútenie polkovým premenným
krokom
párové krútenie polkovým premenným
krokom po obvode kruhu.

Liptovská tanečná oblasť

Tance:

Horný Liptov – Čuchom – ženský tanec
Cindruška
Do krutu – pomalý tanec 1 muža a 2 žien
Do skoku – rýchle pokračovanie tanca Do krutu
Dolný Liptov – Odzemok – mužský tanec
Koleso – ženský tanec
O sebe, resp. Šikovná – párový tanec rýchleho
tempa.

Motívy:

perovanie váhou a rovnomerne váhou v stoji,
chôdzi, jednokročke
hladká chôdza po kruhu s potleskami
poskoky, preskoky a zoskoky v pohybe po
priestore, vid' tanec O sebe
kladený na polochodidlo a na päťu
dvojkladený a jeho obmeny
hravý jednoduchý
hravý s prekrížením
hravý so zdvihom (Vojtova cifra)

valaský jednoduchý sunutý
 valaský jednoduchý preskakovaný
 valaský vo dvojku na polochodidlo a na päťu
 poskok s oblúkom
 rotácia poskokom
 rotácia valaským vo dvojku
 odzemkové oddychové motívy – hajduchový
 krok drobný, hajduchový krok premenný
 odzemkové drepové motívy – hajduch
 predložný, hajduch jednoduchý prednožný,
 hajduch prednožný dvojité, hajduch široký
 čelne, hajduch do zanoženia s úderom na DK
 valaský vo dvojku vzad s úderom na DK
 Hajduch do výpadu bočne
 kolesová chôdza vyperovaná váhou na
 vnútornú DK
 párové krútenie akcentovaným preskokom
 z tanca O sebe
 drepové motívy z tanca Cindruška
 párové krútenie z tanca Do krutu
 párové krútenie z tanca Do skok.

Verejné vystúpenia.

- poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov,
- 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.

Záverečná skúška

Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 3 min.,

žiaci predvedú nasledujúci tréning v rámci postupových skúšok spamäti:
(časový rozsah 60 min.)

1. Myjava

1.1. Perovanie váhou – pieseň Pred bučkom, za bučkom, 8 taktov

2 x chôdza váhou z PDK na 1/4 noty,
 4 x chôdza váhou z PDK na 1/8 noty,
 dvojité perovanie na 1/8 noty na PDK, ĽDK, PDK, otočenie na ĽDK vľavo,
 2 x perovanie ťahom na mieste na 1/4 noty,
 2 x chôdza ťahom z PDK na 1/4 noty,
 2 x chôdza cez päťu PDK, ĽDK,
 kľúč z PDK cez polchodidlo.
 Môže sa opakovať z PDK alebo celé z ĽDK.

1.2. Verbunk – pieseň Z hory vietor veje, 24 taktov

V páre proti sebe – dvojkročka rovnomerná váhou vpred a vzad (CH od ĽDK, D od PDK),
 V páre vedľa seba – vpred s polobratom k sebe,
 V páre proti sebe – dvojkročka s vypérováním ,
 Spoločné točenie váhou 3 x a podtočka D,
 Vykopávaný 4 x PDK, ĽDK, PDK, ĽDK,
 Vykopávaný 2 x s poloblúkom a s postupom po kruhu po smeru HR,
 Kľúč cez pätu od PDK.

1.3. Ukľakovaný, hustý – pieseň Vysoko lieta slaviček, 24 taktov

2 x nahadzovaný PDK, ĽDK,
 2 x nahadzovaný skrižmo PDK, ĽDK,
 Nahadzovaný so zrazením PDK,
 Nahadzovaný so zrazením s otočkou PDK,
 Úkľak vpred ĽDK, PDK,
 Kyvadlo od ĽDK vzad a vpred,
 Kyvadlo od PDK vzad a vpred,
 Nahadzovaný so zrazením PDK,
 Nahadzovaný so zrazením ĽDK,
 Nahadzovaný s polobratom PDK k B1, ĽDK k B5, PDK k B1, tlesk.

1.4. Rotácia č. 1 po diagonále

2 x hladké točenie, 2 x točenie preskokom od PDK, ĽDK.

1.5. Rotácia č.2 po diagonále

1 x točenie poskokom s prinožením od PDK, ĽDK.

2. Liptov**2.1. Cindruška – pieseň Ej Cindruška, cindruška, 12 taktov**

I. sloha, 1. – 6. takt: chôdza po kruhu v proti smere HR,
 7. – 11. takt: skoky v drepe na mieste tvárou do kruhu, HK vbok,
 12. takt: zdvih do stoja.
 II. sloha, 1. – 6. takt: chôdza po kruhu s potleskami pred telom v proti smere HR,
 7. – 11. takt: skoky v drepe s postupom vpred s potleskami 4 x, 6x s náklonmi tela
 von PB, dnu ĽB a HK držia sukňu,
 12. takt: zdvih do stoja.
 III. sloha, 1. – 6. takt: chôdza po kruhu po smere HR,
 7. – 11. takt: 5x skoky v drepe dnu PB, stred, von ĽB, stred s 1 HK,
 12. takt: zdvih do stoja.
 IV. sloha, 1. – 6. takt: chôdza po kruhu s potleskami pred telom v proti smere HR,
 7. – 11. takt: dvojice proti sebe skoky v drepe s potleskami proti sebe,
 12. takt: zdvih do stoja.

2.2. Odzemok – pieseň Po valasky od zeme, 12 taktov

I. sloha, 1. – 4. takt: chôdza váhou na 1/8 noty po kruhu v proti smere HR,
 5. – 12. takt: jednoduchý hajdúch na 1/4 noty na PDK, ĽDK odľahčená vpred, stoj
 znožný.

- II. sloha, 1. – 4. takt: premenný krok od PDK,
5. – 12. takt: striedavý hajdúch na 1/8 noty na PDK, ĽDK, stoj roznožný.
- III. sloha, 1. – 4. takt: premenný krok od PDK,
5. – 12. takt: valaský krok vpred s postupom vpred.
- IV. sloha, 1. – 4. takt: valaský krok vzad s postupom vpred,
5. – 12. takt: hajdúch do výpadu.

2.3. Do krutu – pieseň Frajer môj lístoček, 20 taktov

- I. sloha, 1. – 6. takt: jednokročka vpred ĽDK a vzad PDK na mieste,
7. – 13. takt: otáčanie trojice jednokročkou v smere HR,
14. – 20. takt: krútenie v trojke na ĽDK v proti smere HR.
- II. sloha, 1. – 6. takt: jednokročka vpred ĽDK, vzad PDK,
7. – 11. takt: krútenie v trojke na ĽDK v proti smere HR,
12. – 20. takt: nadnesenie so zmenou smeru a krútenie v trojke na PDK po smere HR.

2.4. Do skoku – pieseň Nechtela kašu, 18 taktov

- I. sloha, 1. – 6. takt: jednokročka vpred ĽDK a vzad PDK,
7. – 12. takt: valaský vo dvojku od ĽDK,
13. – 18. takt: kladený od ĽDK, 1 x poskok na ĽDK a dup PDK.
- II. sloha, 1. – 6. takt: dvojkladený od ĽDK, trojdup,
7. – 12. takt: krútenie v trojke poskokmi od ĽDK v proti smere HR,
13. – 20. takt: krútenie v trojke zoskokmi od ĽDK v proti smere HR.

2.5. O sebe – pieseň Pije, pije na doline vtáča, 16 taktov, alebo Išli dievky ľan trhať, 16 taktov alebo 24 taktov,

- I. sloha, 1.- 4. takt: 2 x hravý jednoduchý od PDK, ĽDK, 1 x hravý prekrížený od PDK,
5. – 8. takt: 2 x hravý jednoduchý od ĽDK, PDK, Vojtova cifra od ĽDK,
9. – 12. takt: 4 x kladený na polchodidlo od PDK, ĽDK, PDK, ĽDK,
13. – 16. takt: výmena miest partnerov s poskokmi od ĽDK, PDK, ĽDK, dup PDK.
- II. sloha, 1. – 4. takt: 4 x dvojkladený od PDK, ĽDK, PDK, ĽDK
5. – 8. takt: 2 x dvojkladený PDK, 2 x dvojkladený ĽDK,
9. – 12. takt: 4 x dvojkladený s postupom vzad PDK, ĽDK, PDK, ĽDK,
13. – 16. takt: dvojkladený so zdvihom – odťahovaný PDK, ĽDK PDK, ĽDK,
- III. sloha, 1. – 4. takt: valaský od ĽDK, PDK, ĽDK, PDK,
5. – 8. takt: poskok ĽDK, poskok PDK, preskok od ĽDK, dup ĽDK.
9. – 16. takt: párové krútenie preskokmi po smeru HR od PDK.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie (ISCED 2B)

1. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: ľudový tanec

Počet hodín týždenne: 1,0 v skupinovej forme výučby

Učebný plán číslo 38

Obsah	Žiaci
Horehronská tanečná oblasť	
<p>Tance:</p> <p>Šorový – tanec mužov, alebo mužov a žien</p> <p>Horehronský dupák (čardáš) – párový tanec</p> <p>Koleso – ženský tanec</p> <p>Vo trojo z Telgártu – ženský tanec.</p> <p>Motívy:</p> <p>perovanie oblasti v chôdzi a v jednoduché potlesky</p> <p>valaský jednoduchý preskakovaný</p> <p>valaský jednoduchý sunutý</p> <p>valaský vo dvojku na polochodidlo</p> <p>dupák jednoduchý stáčaný</p> <p>trojdup striedavý</p> <p>trojdup bez striedania</p> <p>poskočný dupák</p> <p>poskočný dupák stáčaný</p> <p>poskočný dupák a jednoduchý dupák stáčane</p> <p>hustý dupák</p> <p>hustý dupák stáčaný</p> <p>špecifický ženský motív z Telgártu a jeho obmeny</p> <p>zakladaný</p> <p>hybký poskok</p> <p>kolesový beh vyperovaný váhou až akcentovaným preskokom</p> <p>rotácia poskokom o 180° a 360°</p> <p>rotácia akcentovanými preskokmi</p> <p>zmena smeru krútenia v kolese tromi nízkymi poskokmi</p> <p>zastavenie rotácie kolesa nízkym poskokom na vnútornej DK a prídupom vonkajšou DK</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zatancujú tanečné motívy z horehronskej a podpolianskej tanečnej oblasti, • zatancujú typické tance z oblasti Horehronia a Podpoľania, • poznajú rozdiely týchto tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, • poznajú názvoslovie tanečných motívov z horehronskej a podpolianskej oblasti,

motív párového krútenia
zmena smeru párového krútenia.

Podpolianska tanečná oblasť

Tance:

mužské a ženské cifrovanie

Koleso – ženský tanec

Do vysoka – párový tanec

Tanierový – párový tanec

Váľaný – párový tanec.

Motívy:

perovanie oblasti v chôdzi, jednokročke

a dvojkročke

sunutie súbežné

sunutie vtočene – vytočené

poskok s oblúkom dnu

poskok drgom (pumpovaný)

detviasky kladený vpred

valaský jednoduchý (šuchaný)

valaský preskakovaný, valaský vo dvojku vpred

na polochodidlo – detviasky

valaský vo dvojku s natočením

hravý na polochodidlo

hravý na päťu a polochodidlo a jeho obmeny

hravý vo vzduchu

hravý bočný

motív ženského sólového cifrovania a jeho

obmeny

mäkký zraz

pätáč nízky

pätáč vysoký

valaské cifrovanie (*štrikovaný*) a jeho obmeny

zapojenie šatky do pohybu pri tanci dievčat

párové krútenie v tanci Do vysoka (zoskokom)

zmena smeru párového krútenia v tanci Do

vysoka

párové krútenie *tanierové* poskokom

a vyperované váhou

párové krútenie *váľaný*

rotácia poskokmi

kolesový beh vyperovaný váhou na vnútornú

DK.

Verejné vystúpenia.

- poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov,
- poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.
- 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.

2. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: ľudový tanec

Počet hodín týždenne: 1,0 v skupinovej forme výučby

Učebný plán číslo 38

Obsah

Žiaci

Zemplínska tanečná oblasť

Tance:

Jarné chorovody - ženské tance

Karička z Parchovian – ženský tanec

Sarku raz! – mužský tanec

Čardáš z Parchovian – párový tanec

- zatancujú tanečné motívy zo Zemplínskej tanečnej oblasti,

Motívy:

perovanie ťahom v stoji

perovanie ťahom v stoji s natáčaním piet,

perovanie ťahom v jednokročke, dvojkročke a chôdzi

chôdza vyperovaná ťahom v karičke

podvrtka partnerky počas dvojkročky

krok s prídupom na pätu až celým chodidlom

a na polochodidlo

poskok vyperovaný ťahom do zanoženia

trojdup vyperovaný ťahom

poskok s podupmi (karičkový záver s podupmi)

záver na polochodidlo (kľúč) vyperovaný

ťahom

poskok zakladaný vyperovaný ťahom

zrážaný základný

zrážaný základný s čapášom

zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom

zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom

a s čapášom

čapáš v prednožení a zanožení

hladká chôdza v karičke

karičkový beh vyperovaný ťahom v držaní
 skrížmo vzad ob jednu
 preborenie karičky smerom do stredu kruhu
 otvorenie karičky a jej vodenie po priestore
plochá karička
 pretáčania dievčat v karičke
 motív párového krútenia z čardáša
 zmena smeru párového krútenia
 podvrtka partnerky v čardáši
 základný motív z tanca Sarku raz
 povely a príslušné motívy z tanca Sarku raz.

Goralská tanečná oblasť, resp. tance z oblastí severného Slovenska

Tance:

Goralský *skrížka* – párový tanec
 Košiček z Hladovky – párový tanec
 Polka zo Zuberca – párový tanec
 Prostá zo Zuberca – párový tanec
 Zajačí zo Zuberca – tanec 1 muža a 2 žien

- zatancujú tanečné motívy Goralskej tanečnej oblasti,

Motívy:

jednokročka v prednom oblúku pri predspeve
 valaský vo dvojku v pohybe po priestore
 valaský vo dvojku prinožovaný v predozadnej
 línii
 podupy
 poskok so zanožením
 poskok s kresnutím päty do prednoženia
 párové krútenie v polke zo Zuberca
 párové krútenie v tanci Prostá
 zmena párového krútenia v tanci Prostá
 drobný valaský vo dvojku prinožovaný
 rotácia drobným valaským vo dvojku
 prinožovaným
 rotácia zoskokom
 zakladaný dvojitý (ozvodný vzad dvojitý) a jeho
 obmeny
 podupy a ich rytmické obmeny
 párové krútenie (zvíjaný a zielona)
 ozvodný a jeho obmeny
 ozvodný vpred (s dupom)
 zakladaný jednoduchý (ozvodný vzad
 jednoduchý)

ovíjaný
vyrášaný
kresané motívy
zrážané goralské v rôznych obmenách
povely a príslušné motívy z tanca Košiček.

- poznajú rozdiely tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu,
- poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov,
- poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov,
- 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.

Verejné vystúpenia.

3. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: ľudový tanec

Počet hodín týždenne: 1,0 v skupinovej forme výučby

Učebný plán číslo 38

Obsah

Žiaci

Šarišská tanečná oblasť

Tance:

Krucená z Raslavic – párový tanec

Raslavická polka – párový tanec

Bašistovská – mužský tanec

Koľesko z Fintíc – ženský tanec

Mojše, Kurikrik s valcerom, Čerjaná – párové tance s pevnou hudobno-tanečnou formou.

- zatancujú tanečné motívy zo Šarišskej tanečnej oblasti a tanečnej oblasti, v ktorej sídli ZUŠ, blízka tanečná oblasť, resp. oblasti, o ktorej má pedagóg dostatočné poznatky,

Motívy:

jednokročka rovnomerne vyperovaná váhou

dvojkročka rovnomerne vyperovaná váhou

hladká chôdza

chôdza hladká v čardášovom držaní (vodenie v tanci Krucena)

prenášanie váhy

pomalé krútenie páru v čardášovom držaní

chôdzou vyperovanou ťahom rovnomerne

podvrtka chôdzou

párové krútenie váhou na vnútornú DK (motív

párového krútenia z tanca Krucena)

zmena smeru krútenia páru
podvrtka motívom párového krútenia z tanca
Krucena
prísunný krok vpred na polochodidlo
vyperovaný váhou rovnomerne
kolesový beh váhou na vnútornú DK
kolesový beh váhou a s prídupom na vnútornú
DK
párové krútenie preskokom na vnútornú DK
(motív párového krútenia z tanca Raslavicka
polka)
poskoky
poskoky s čapášom a jeho obmeny
nahadzované váhou a jeho obmeny
čapáš vo výraznom prešľapovaní do unoženia
a zanoženia dnu
výrazné prešľapovanie
podupy ukončovacie a ich obmeny
podvrtka poskokom
podvrtka motívom párového krútenia z tanca
Raslavicka polka
zrážaný jednoduchý váhou
zrážaný dvojitý vyperovaný váhou
zrážaný dvojitý vyperovaný váhou so stáčaním
behy bočne so zrazom
Kľúč nahadzovaný
premenný krok dvojdobý (základný
oddychovací motív) v postupe po kruhu
valaský vzad vo dvojku
základný čapáš Bašistovskej spojený
s potleskami
základný čapáš Bašistovskej spojený
s potleskami obohatený o otáčanie na mieste
základný čapáš Bašistovskej spojený
s potleskami obohatený o zrážanie päťami
(ostrohami)
zrážanie päťami v rôznych rytmoch
krútenie párov po kruhu hladkým valčíkovým
krokom
krútenie párov po kruhu hladkým polkovým
krokom
jednokročky bočne s úklonom tela od smeru
postupu

jednokročky bočne s prídupom a s úklonom tela od smeru postupu
valaský vo dvojku prinožovaný
rotácia valaským vo dvojku prinožovaným
drobný preskok bočne s prídupom a súčasným úklonom tela a jeho obmeny (Mojše).

Región, kde ZUŠ sídli

výučba tanečných motívov z detailnejšieho štúdia regiónu, v ktorej má ZUŠ sídlo.

- zatancujú tanečné motívy z oblasti a tanečnej oblasti, v ktorej sídli ZUŠ, blízka tanečná oblasť, resp. oblasti, o ktorej má pedagóg dostatočné poznatky,
- poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov,
- poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.
- 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.

Verejné vystúpenia.

4. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: ľudový tanec

Počet hodín týždenne: 1,0 v skupinovej forme výučby

Učebný plán číslo 38

Obsah

Opakovanie motívov a tancov už z prebratých tanečných regiónov.

V prípade, že škola disponuje pedagógom so zameraním na ľudový tanec, odporúča sa doplnenie obsahu tanečných motívov z regiónov, ktoré nie sú obsahom na prvom stupni vzdelávania v ZUŠ.

Verejné vystúpenia.

Žiaci

- zatancujú náročnejšie motívy a motivické väzby, prípadne tance,
- poznajú základné informácie všetkých regiónov prebratých na I. stupni vzdelávania v predmete ľudový tanec.
- 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.

Záverečná skúška

- Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 4 min.,
- žiaci predvedú tréning ľudového tanca spamäti.

II. stupeň základného štúdia

1. ročník II. stupňa základného štúdia

Predmet: ľudový tanec

Počet hodín týždenne: 2,5 v skupinovej forme výučby

Učebný plán číslo 39

Obsah	Žiaci
náročnejšie motivické väzby jednotlivých tanečných regiónov prebratých na I. stupni vzdelávania v ZUŠ, motívy a tance z ďalších regiónov Slovenska podľa špecializácie pedagóga na základe výskumu jednotlivých regiónov ako sú Spiš, Gemer, Tekov, Kysuce, Turiec, Orava alebo Záhorie. Verejné vystúpenia.	<ul style="list-style-type: none"> • dosiahnu charakter tanečných motívov jednotlivých tanečných regiónov prebratých na I. stupni vzdelávania v ZUŠ, • zatancujú tanečné motívy a tance z oblastí Spiš, Gemer, Tekov, Kysuce, Turiec, Orava alebo Záhorie. • 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.

2. ročník II. stupňa základného štúdia

Predmet: ľudový tanec

Počet hodín týždenne: 2,5 v skupinovej forme výučby

Učebný plán číslo 39

Obsah	Žiaci
motívy párových tancov a ich náročnejšie formy (<i>zdvíhačky</i>) prehlbovanie a upresňovanie párovej formy pri náročných tancoch Verejné vystúpenia.	<ul style="list-style-type: none"> • zvládnu prvky párových motívov z oblasti tanečných regiónov a dokážu ich realizovať v tanečnej interpretácii, • 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.

3. ročník II. stupňa základného štúdia

Predmet: ľudový tanec

Počet hodín týždenne: 2,5 v skupinovej forme výučby

Učebný plán číslo 39

Obsah	Žiaci
jednotlivé tanečné motívy a ich rozdiely medzi autentickou a scénickou formou.	<ul style="list-style-type: none"> • poznajú spôsoby rozdielneho prevedenia tanečných motívov jednotlivých tanečných

Verejné vystúpenia.	<p>regiónov v autentickej a scénickej podobe ľudového tanca.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.
---------------------	---

4. ročník II. stupňa základného štúdia

Predmet: ľudový tanec

Počet hodín týždenne: 2,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 39

Obsah	Žiaci
<p>vypracovávanie regionálneho charakteru tanečných motívov jednotlivých tanečných regiónov, zdokonaľovanie zmyslu pre kolektívny prejav, rozvoj individuálnej tanečnosti, rozvoj schopnosti improvizácie.</p> <p>Verejné vystúpenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dosiahnu technický a výrazový stupeň zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov ľudového tanca. • 1-krát v každom polroku vystúpia na verejnom podujatí.

Záverečná skúška

- Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 5 min.,
- žiaci predvedú tréning ľudového tanca spamäti.